

FONDBOLAGENS
FÖRENING

RIKTLINJER FÖR REDOVISNING AV NYCKELTAL AVSEENDE INVESTERINGSFONDER

Senast reviderad den 23 juli 2008¹

¹ Antagen av Fondbolagens Förenings styrelse den 2 december 2002, reviderad den 4 juni 2004 samt den 6 december 2004. Revidering 23 juli 2008 avser endast hänvisning till föreskrifter.

RIKTLINJER FÖR REDOVISNING AV NYCKELTAL AVSEENDE INVESTERINGSFONDER.

Antagen av Fondbolagens Förenings styrelse den 2 december 2002, reviderad den 4 juni 2004, den 6 december 2004 samt den 23 juli 2008².

Finansinspektionens föreskrift FFFS 2008:11 innehåller redovisningsregler för investeringsfonder.

I föreskriftens 19 kap. 18 § stadgas att investeringsfonder i förvaltningsberättelsen skall ange vissa nyckeltal. Fondbolagens Förening har kompletterat föreskriften med riktlinjer avseende nyckeltal för investeringsfonder

Fondbolagens Förenings riktlinjer för redovisning av nyckeltal avseende investeringsfonder syftar dels till att informationen ska uppfylla viss minimistandard, dels till att för spararna medge jämförelser mellan fonder. Medlemsföretagen uppmanas att i kommentar till helårsrapporten eller halvårsredogörelsen ange om man tvingats avvika i ett eller flera avseenden.

NYCKELTAL

Nyckeltal under följande rubriker anges för samtliga fonder:

Fondförmögenhet, Andelsvärde, Utdelning, Totalavkastning i procent, Uppgifter om utvecklingen under motsvarande år för relevant jämförelseindex, Förvaltningsavgift, Transaktionskostnader och Omsättning genom närstående värdepappersinstitut

För fonder med en historik omfattande minst 12 månader redovisas därutöver övriga nyckeltal under huvudrubrikerna Omsättning och Kostnader

För fonder med en historik omfattande minst 24 månader redovisas också Risk- och avkastningsmått

När en nyckeltalsuppgift skall anges i årstakt skall uppgiften baseras på ”rullande” 12 månader

² Revidering 23 juli 2008 avser endast hänvisning till föreskrifter.

Fondens utveckling de senaste fem åren³(skall ingå i såväl årsberättelse som halvårsredogörelse)

År År År År År

Fondförmögenhet, kr / kkr / Mkr (får avrundas)

Andelsvärde, anges i kronor och ören

Utdelning, anges i kronor och ören per andel

Totalavkastning i procent, beräknad enligt Fondbolagens Förenings Standard för beräkning av totalavkastning i investeringsfonder, Bilaga 1

Uppgifter om utvecklingen under motsvarande år för ett relevant jämförelseindex, i procent

Risk- och avkastningsmått (ej obligatorisk uppgift i halvårsredogörelse) för fonden

Samtliga risk- och avkastningsmått med undantag för jämförelseindex baseras på månadsslutkurs enligt Fondbolagens Förenings Riktlinjer vid kursättning för månadsslutkurs för performancemätning

Totalrisk (Total risk anges som standardavvikelsen för variationerna i fondens totala avkastning⁴). Uppgiften baseras på månadsdata och skall avse de senaste 24 månaderna

Totalrisk för jämförelseindex

Uppgiften baseras på månadsdata och skall avse de senaste 24 månaderna

Aktiv risk (Aktiv risk anges som standardavvikelsen för variationerna i skillnaden i avkastning mellan fonden och dess jämförelseindex⁴. Uppgiften baseras på månadsdata och skall avse de senaste 24 månaderna

Duration (anges för räntefonder, per balansdagen, med jämförelsesiffror avseende förhållandet ett år tillbaka i tiden)

Genomsnittlig årsavkastning, i procent, angiven i enlighet med ovannämnda standard, Bilaga 1, avseende de senaste 24 månadernas historik

Genomsnittlig årsavkastning i procent, för de senaste fem åren³, angiven i enlighet med ovannämnda standard, Bilaga 1

³ Har fonden startat sin verksamhet under den senaste femårsperioden anges i stället utveckling från starttidpunkten.

⁴ Standardavvikelse skall redovisas i årstakt, dvs den månatliga standardavvikelsen skall multipliceras med roten ur 12.

Omsättning (ej obligatorisk uppgift i halvårsredogörelse. Anges uppgiften i halvårsredogörelse skall den anges i årstakt)

Omsättningshastigheten beräknad enligt bilaga 2 och uttryckt som antal gånger per år som portföljen omsatts

Omsättning genom närstående värdepappersinstitut

Andel, i procent av fondens omsättning (summa köpta och sålda finansiella instrument), som skett genom närstående värdepappersinstitut⁵.

Kostnader (ej obligatorisk uppgift i halvårsredogörelse. Anges uppgiften i halvårsredogörelse skall den anges i årstakt)

Förvaltningsavgift i procent av genomsnittlig fondförmögenhet

Transaktionskostnader (samtliga till priset kommande kostnader relaterade till transaktionen)

Anges i kronor och i procent av värdet på de värdepapper som omsatts och till vilka transaktionskostnaderna är hänförliga. (Transaktionskostnader i kronor anges här om uppgiften inte särredovisats i resultaträkningen.)

Uppgift om Total Expense ratio TER

Total expense ratio (TER) skall anges enligt bilaga 3.

Försäljnings- och inlösenavgifter

I anslutning till redovisning av TER skall anges de försäljnings- och inlösenavgifter, i procent, som fondbolaget tar ut av andelsägare i samband med försäljning respektive inlösen av fondandelar.

Andelsägares schabloniserade kostnad beräknad utifrån nedan angivna exempel (ej obligatorisk uppgift i halvårsredogörelse. Om uppgiften anges i sådan redogörelse skall beräkningar ske per de senaste 12 månaderna)

⁵ Med ”närstående” avses värdepappersbolag inom samma koncern som fondbolaget.

Förvaltningskostnad för engångsinsättning 10.000 kr

Förvaltningskostnad enligt resultaträkningen i kronor som under året är hänförlig till ett andelsinnehav som vid årets ingång uppgick till 10 000 kronor och som behållits i fonden hela året. Hänsyn skall tas till återinvesterad utdelning.

Förvaltningskostnad för löpande sparande 100 kr

Förvaltningskostnad enligt ovan anges, i de fall där detta är relevant, även för ett månads-sparande med 100 kronor/månad under ett år. Hänsyn skall tas till återinvesterad utdelning.

Standard för beräkning av totalavkastning i investeringsfonder

Vid beräkning av totalavkastning för fonder bör följande formler användas

För Fonder som inte lämnar utdelning:

$$A = K/K_1 - 1$$

För Fonder som lämnar utdelning:

$$A = \frac{K * (1+U/K_2)}{K_1} - 1$$

Förklaringar: A = avkastningen under vald period
 K = kurs vid periodens slut
 K₁ = kurs vid periodens början
 K₂ = kurs efter avskild utdelning
 U = utdelning

Görs beräkningen för flera år, bör alla utdelningar inom perioden återinvesteras (läggas tillbaka).

Vid presentation av en fonds årliga, genomsnittliga procentuella tillväxt bör en geometrisk metod användas. Hänsyn bör tas till utdelningar under perioden. Nedan ges ett exempel på formel som kan användas.

$$[(AV/K_1)^{(360/d)} - 1] * 100 = \% \text{ avkastning per år}$$

$$AV = K * \prod [1 + (U_n / K_n)]$$

AV = Andelsvärde vid periodens slut (inkl återinvesterade utdelningar)
 K₁ = Andelskurs vid periodens början
 d = Antal dagar i perioden (alltid 30 per månad)
 K = Andelskurs vid periodens slut
 U_n = Utdelning nummer "n"
 K_n = Kurs efter avskiljandet av utdelning nummer "n"

Om en fond inte är utdelande, blir den ackumulerade utdelningsfaktorn $([1 + (U_n / K_n)])^d = 1$, d v s andelsvärde = andelskurs.

För räntefonder kan avkastningsberäkningar baseras på såväl en "enkel" ränta (periodränta) som en effektiv årsränta. För dessa fonder ska därför anges hur avkastningen beräknats.

**FONDBOLAGENS FÖRENINGENS STANDARD FÖR BERÄKNING AV
OMSÄTTNINGSHASTIGHET FÖR INVESTERINGSSFONDER**

antagen den 23 januari 1996, reviderad den 26 augusti 1998, den 4 juni 2004 och den 6 december 2004

Nedanstående förslag bygger på ICIs standard (USA) för ”portfolio turnover rate” men med viss förenkling.

Formel:

$$\frac{\text{Täljare}}{\text{Nämnare}} = \frac{\mathbf{A} \text{ om } A < \text{än } B \text{ eller } \mathbf{B} \text{ om } B < \text{än } A}{\mathbf{C}} = \text{Omsättnings hastighet}$$

Förklaringar:

- A = Summa köpta värdepapper under perioden
- B = Summa sålda värdepapper under perioden
- C = Genomsnittlig fondförmögenhet under perioden. Fondförmögenheten skall beräknas på dagsdata (handelskurs).

Genom att i täljaren använda det lägsta av köp- resp säljbeloppen, beaktas effekterna av flöden mot fonden till följd av andelsförsäljning eller andelsinlösen.

Med ”värdepapper” avses samtliga finansiella instrument varmed transaktioner i fonden skett. Följande transaktioner skall dock **inte medräknas**:

Transaktioner som avser

- a) optioner, terminer (som ej resulterar i leverans av underliggande tillgångar) och värdepapperslån samt
- b) såvitt avser aktiefond¹, räntebärande värdepapper som vid förvärvstillfället hade en återstående löptid av högst ett år.

Vid beräkning skall täljaren justeras för belopp som avser undantagna transaktioner.

¹ *Fond vars fondbestämmelser föreskriver placering i aktier eller aktierelaterade finansiella instrument till minst 75 procent*

TER (Total Expense Ratio)

1. Definition av TER⁶:

Ett fondföretags TER (Total Expense Ratio) är lika med kvoten mellan dess totala driftskostnader och dess genomsnittliga nettotillgångar och beräknas enligt punkt 3.

2. Medräknade/Ej medräknade kostnader:

2.1 Med totala driftskostnader avses alla utgifter som minskar tillgångarna i fondföretaget. Dessa kostnader redovisas normalt i fondföretagets resultaträkning för räkenskapsperioden. De tas upp inklusive samtliga skatter och det är alltså bruttobeloppen för utgifterna som används vid beräkningen.

2.2 Alla fondföretagets legitima utgifter, oavsett beräkningsgrund (t.ex. engångsprovisioner och tillgångsbaserade eller transaktionsbaserade utgifter⁷), t.ex. följande:

- Förvaltningskostnader inklusive resultatpremier.
- Administrationskostnader.
- Avgifter i samband med depåtjänster.
- Revisionsarvoden.
- Betalningar till tjänstetillhandahållare för aktieägare, inklusive betalningar till fondföretagets ombud för registrering av värdepapper och betalningar till fondhandlare som är formella ägare till aktier i fondföretaget och som tillhandahåller redovisningstjänster till de verkliga ägarna (med "beneficial interest") till aktierna.
- Advokatarvoden.
- Alla distributions- eller avregistreringskostnader som belastar fonden.
- Registreringsavgifter, tillsynsavgifter och liknande avgifter.
- Varje ytterligare ersättning till förvaltningsbolaget (eller någon annan part) till följd av vissa slag av avgiftsdelningsavtal enligt punkt 4.

⁶ Definitionen av TER är hämtad från EG-kommissionens rekommendation om vissa delar av innehållet i det föenklade prospekt (faktablad) som föreskrivs i lista C i bilaga 1 till rådets direktiv 85/611/EEG.

⁷ Denna icke-uttömmande kategorisering av beräkningsgrunder återspeglar variationen i handelspraxis i medlemsstaterna på senare tid (slutet av 2003) och skall inte tolkas som ett generellt godkännande av att varje enskilt avtal eller varje enskild provision överensstämmer med direktiv 85/611/EEG, senast ändrat genom direktiv 2001/107/EG och 2001/108/EG, särskilt artikel 5f.1 b i detta, i fråga om intressekonflikter eller med nationell lagstiftning.

2.3 I de totala driftskostnaderna skall ej medräknas följande:

- Transaktionskostnader som fondföretaget debiteras vid transaktioner med dess egen portfölj. Det gäller courtage, skatter och därmed sammanhängande kostnader samt transaktionens marknadspåverkan med beaktande av ersättningen till mäklaren och de berörda tillgångarnas likviditet.
- Räntor på lån.
- Kostnader för finansiella derivatinstrument.
- Köp- och säljprovisioner och andra avgifter som betalas direkt av investeraren.
- ”Mjuka provisioner” enligt punkt 4.

3. Beräkningssätt och offentliggörande:

3.1 TER skall beräknas i efterhand minst en gång per år, normalt för fondföretagets räkenskapsår. För särskilda syften får TER också beräknas för andra perioder. I det förenklade prospektet skall det alltid finnas en tydlig hänvisning till en informationskälla (t.ex. fondens webbplats) där investerarna kan få tillgång till TER-kvoter för tidigare år och perioder.

3.2 I beräkningen av de genomsnittliga nettotillgångarna skall belopp användas som bygger på företagets nettotillgångar vid varje beräkning av nettotillgångsvärde, t.ex. dagliga nettotillgångsvärden om detta är den normala frekvens för beräkningen av nettotillgångsvärden som godkänts av fondföretagets behöriga myndighet. Ytterligare omständigheter eller händelser som skulle kunna leda till att beloppen blir missvisande skall också beaktas.

Skattelättnader skall inte beaktas.

Beräkningsmetoden för TER-kvoten skall godkännas av fondföretagets revisorer och/eller behöriga myndigheter.

4. Avgiftsdelningsavtal och mjuka provisioner:

Avtal om delning av avgifter som normalt inte ingår i TER får som regel till följd att förvaltningsbolaget eller någon annan part faktiskt, helt eller delvis, betalar driftskostnader som normalt skulle ingå i TER. Dessa kostnader bör därför beaktas vid beräkningen av TER genom att man till de totala driftskostnaderna lägger alla ersättningar från förvaltningsbolaget (eller någon annan part) till följd av avgiftsdelningsavtal.

Avgiftsdelningsavtal för avgifter som redan omfattas av TER behöver inte beaktas särskilt. Även ”mjuka provisioner” bör ligga utanför tillämpningsområdet för TER.

Detta innebär följande:

- Ett förvaltningsbolags ersättningar enligt ett avgiftsdelningsavtal med en mäklare om transaktionskostnader och med andra fondförvaltningsbolag när det gäller fondandelsfonder bör alltid beaktas i TER (om en ersättning inte redan har beaktats i det syntetiska TER eller i samband med andra kostnader som redan belastats fonden och därför direkt medräknats i TER).

– Omvänt bör ett förvaltningsbolags ersättningar enligt ett avgiftsdelningsavtal med en fond inte beaktas (utom i de fall då ersättningen ges inom ramen för ett specifikt fondandelsfondsavtal som omfattas av föregående strecksats).

5. Resultatpremier:

Resultatpremier bör medräknas i TER och bör också offentliggöras separat som procentandel av det genomsnittliga nettotillgångsvärdet.

6. Fondföretag som investerar i fondföretag eller i andra företag än fondföretag:

Om ett fondföretag investerar minst 10 % av sitt nettotillgångsvärde i andra fondföretag eller i andra företag än fondföretag som offentliggör en TER-kvot enligt denna bilaga, bör en syntetisk TER-kvot motsvarande investeringen offentliggöras.

Den syntetiska TER-kvoten är lika med kvoten av

- ~ fondföretagets totala driftskostnader, uttryckta som TER-värde, tillsammans med de kostnader som fondföretaget ådragit sig genom sina innehav i underliggande fonder (dvs. de som uttrycks genom TER och viktas utifrån andelen av fondföretagets investering) plus avgifter för teckning eller inlösen för dessa underliggande fonder, och
- ~ fondens genomsnittliga nettotillgångar.

Som påpekas i föregående stycke skall avgifter för teckning eller inlösen för de underliggande fonderna tas med vid beräkningen av TER. Avgifter för teckning och inlösen får inte debiteras om de underliggande fonderna tillhör samma företagsgrupp i enlighet med artikel 24.3 i direktiv 85/611/EEG.

När något av de underliggande företag som inte är fondföretag inte offentliggör någon TER-kvot bör offentliggörandet av kostnaderna anpassas på följande sätt:

- Det måste offentliggöras att en beräkning av syntetiskt TER för denna del av investeringen inte är möjlig att genomföra.
- Den maximala andelen för de förvaltningsavgifter som debiteras den eller de underliggande fonderna måste offentliggöras i det förenklade prospektet.
- Ett syntetiskt värde för de totala förväntade kostnaderna, beräknat genom
 - ett trunkerat syntetiskt TER som bygger på TER-kvoterna för var och en av de underliggande fonder, för vilka TER beräknas enligt denna bilaga och som viktas utifrån andelen av fondföretagets investering,
 - till vilket för var och en av de underliggande fonderna läggs avgifter för teckning och inlösen plus högsta tillgängliga bedömning av de kostnader som kan räknas med i TER. Detta bör omfatta högsta förvaltningsarvode och den senaste tillgängliga resultatpremien för fonden, viktad utifrån andelen för fondföretagets investering.

6. Paraplyfonder / diversifierade fonder:

När det gäller paraplyfonder bör TER-kvot beräknas för varje delfond. När det gäller diversifierade fonder ("multi-class funds") bör separata TER-kvoter beräknas och

offentliggöras för varje aktiekategori om TER-kvoterna skiljer sig åt mellan kategorierna. I enlighet med principen om likabehandling av investerarna bör dessutom avgifterna och övriga kostnader, om de skiljer sig åt mellan de olika aktiekategorierna, offentliggöras separat i det förenklade prospektet. Det bör ges en förklaring om att de objektiva kriterier (t.ex. aktieteckningens omfattning) som skillnaderna grundas på redovisas i det fullständiga prospektet.